

Tingvoll kommune

Næring plan og teknisk

*Økokommunen –
bedre løsninger for mennesker og miljø*

Rovviltnemnda i Region 6 c/o Fylkesmannen i Nord-
Trøndelag v/Inge Hafstad
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Melding om vedtak

Deres ref:

Vår ref
2016/1465-13

Saksbehandler
Lars Erling Koksvik

Dato
22.09.2017

Uttale fra Tingvoll kommune - Høring revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge

Vedlagt følger sakspapirer med vedtak i saken. Saken oversendes som e-post da høringsfristen er i dag 22. september 2017. Hvis det er ønskelig med oversendelse av papirutgave av sakspapirene, så vennligst gi beskjed om dette.

Med hilsen

Lars Erling Koksvik
Skogbrukssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi til:
Ordfører i Tingvoll Milly Bente Nørsett, her.

Tingvoll kommune
Næring plan og teknisk,

E-post: postmottak@tingvoll.kommune.no

Telefon 71532400
Telefaks

www.tingvoll.kommune.no

Tingvoll kommune

*Økokommunen –
bedre løsninger for mennesker og miljø*

Arkiv: K47
Arkivsaksnr: 2016/1465-11
Saksbehandler: Lars Erling Koksvik

Saksfremlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utviklingsutvalget	56/2017	22.09.2017

Uttale fra Tingvoll kommune - Høring revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge

Saksopplysninger

Rovviltneemnda i region 6 Midt-Norge la den 21.06.2017 ut forslag til revidert forvaltningsplan for regionen ut på offentlig høring. Region 6 omfatter fylkene Trøndelag og Møre og Romsdal. Høringsfristen er satt til 22.september 2017.

Rovviltneemnda ønsket flest mulige innspill før arbeidet med selve revideringen startet. Fristen for innspill var 01.11.2016. Tingvoll kommune sendte inn et ønske om å bli tatt ut av kvoteområdet. Dette brevet var underskrevet av ordfører, Ytre Tingvoll Beitelag, Indre Tingvoll Beitelag, Viltforvalteren i Tingvoll og Jordbruksrådgiveren (datert 24.05.2016).

FORVALTNINGSPLANENS MÅLSETTINGER:

- Sikring av rovviltartenes overlevelse gjennom oppfylling av Stortingets bestandsmål
- Lavere konflikter og å sikre næringsdrift gjennom målrettede virkemidler, herunder redusere tap forvoldt av fredet rovdyr og sikre aktivt bruk av utmarksbeite
- Forutsigbarhet

FORVALTNINGSPRINSIPPER

Rovviltforliket og nasjonale føringer sier at det skal være tydelig soneforvaltning for alle rovdyrarter. I planen er det fastsatt forvaltningsområder for bjørn, jerv og gaupe. Forvaltningsområdenes avgrensninger er basert på utbredelsen av den ynglende bestanden av bjørn, jerv og gaupe i region 6 Midt-Norge, andre viktige samfunnsinteresser og den todelte

målsettingen. Viktige beiteområder for bufe og tamrein er vektlagt når områder som har ynglende bestand av rovdyr tas ut av forvaltningsområdet.

VIRKEMIDDELBRUKEN

Virkemiddelbruken i de ulike områdene blir differensiert. Dette gjelder både tapsforebyggende tiltak og fellingsregimene. I områder som er prioritert for beitedyr skal virkemiddelbruken hovedsakelig rettes mot det skadegjørende rovviltet, i forvaltningsområdene for rovviltarten skal virkemiddelbruken hovedsakelig rettes mot beitedyrene. Forebyggende tiltaksmidler skal i utgangspunktet prioriteres til tiltak i forvaltningsområdene. Terskelen for å innvilge skadefellingstillatelse vil være høyere innenfor forvaltningsområdet enn den er utenfor området; i prioritert beiteområde.

FORSLAG TIL REVIDERT FORVALTNINGSPLAN

Forslaget til revidert forvaltningsplan høres opp mot dagens forvaltningsplan som ble vedtatt 21.11.2013. **Rovviltnemnda foreslår følgende endringer:**

- Det er innarbeidet noen forvaltningsprinsipper i forvaltningsplanen. Noen er generelle, mens andre er artsspesifikke om jerv og gaupe.
- Yngleområdene defineres som forvaltningsområder for bjørn, jerv og gaupe. Ikke områder med mål om yngling som i dagens forvaltningsplan.
- Forollhogna Sør-Trøndelag tas ut av forvaltningsområdet for jerv. Ny grense vil bli fv. 30 ned til fylkesgrensen Sør-Trøndelag/Hedmark
- Øvre Sunndal i Møre og Romsdal tas ut av forvaltningsområdet for jerv.
- Geografisk fordeling av det regionale bestandsmålet for jerv. Det fylkesvise bestandsmålet for jerv blir 7 i Trøndelag og 3 i Møre og Romsdal. Dette er i utgangspunktet det samme som i dagens forvaltningsplan med 4 i Nord-Trøndelag og 3 i Sør-Trøndelag, samt 3 i Møre og Romsdal. I dagens forvaltningsplan er det en målsetting om at 2 av jerveynglingene er nord i Nord-Trøndelag og 2 i sør, avgrenset av grensen mellom Luru og Skjækerfjell reinbeitedistrikt (Imsdalsvassdraget i Snåsa kommune). I revidert forvaltningsplan er ikke det fylkesvise bestandsmålet for Trøndelag geografisk oppdelt i en nordlig og sørlig del.
- Ingen geografisk fordeling av det regionale bestandsmålet for gaupe. Det vil si at det ikke er fylkesvise bestandsmål for gaupe. I dagens forvaltningsplan er regionens bestandsmål på 12 familiegrupper fordelt på fylkesvise bestandsmål med 6 familiegrupper i Nord-Trøndelag, 4 i Sør-Trøndelag og 2 i Møre og Romsdal.
- Kvotefri jakt på gaupe i Røros og Oppdal kommune, samt på Fosenhalvøya. Kvotefri jakt i de delene av Møre og Romsdal som ikke inngår i forvaltningsområdet for gaupe videreføres.

FORVALTNINGSOMRÅDET FOR JERV

Øvre Sunndal i Møre og Romsdal foreslås tatt ut av forvaltningsområdet for jerv. Grensa mellom prioritert beiteområde og forvaltningsområdet for jerv følger i forslaget fylkesgrensa mellom Oppland og Møre og Romsdal ved Grønliskarstind, så i rett linje nordvestover til Seterfjellet, rett linje videre til Storsetra (i Grødalen) der elven Grynna møter elven Grøa. Grensen følger så elven Grøa nordover og ned til Driva og videre langs Driva til Tingvollfjorden. I gjeldende forvaltningsplan er Trollheimen definert som prioritert beiteområde for sau.

Innenfor forvaltningsområdet skal det satses på effektive tapsforebyggende tiltak; eksempelvis tilskudd til tidlig sankning.

Utenfor forvaltningsområdet, området som regnes som prioritert beiteområde i forhold til jerv, skal det fastsettes tilstrekkelige kvoter for lisensfelling dersom det nasjonale bestandsmålet for jerv i regionen er oppnådd. Forebyggende tiltak bør prioriteres innenfor prioritert beiteområde, spesielt i randsonen til forvaltningsområdet.

FORVALTNINGSOMRÅDE FOR GAUPE

Det foreslås ingen endringer når det gjelder forvaltningsområdet for gaupe i Møre og Romsdal og bestandsmålet på 12 årlige ynglinger i regionen er også uendret. For gaupe er det ikke geografisk fordeling i form av fylkesvise bestandsmål. Forvaltningsområdet i Møre og Romsdal omfatter Gamle Aure, Halså, Tingvoll, Rindal, Surnadal og den delen av Sunndal kommune som ligger nord for elva Driva.

Innenfor forvaltningsområdet skal det satses på effektive tapsforebyggende tiltak; f.eks. forsinket slipp om våren og kvotejakt; ordinær jakt som er hjemlet i viltloven.

Utenfor forvaltningsområdet skal bestanden av gaupe holdes på lavest mulig nivå. Det blir kvotefri jakt i dette området som regnes som prioritert beiteområde i forhold til gaupe.

FOREBYGGENDE TILTAK RETTET MOT SAU

Tidlig nedsanking skiller rovdyr og sau fysisk og er mest egnet ved akutte skadesituasjoner. Tiltaket kan fungere godt som planlagt tiltak men har sine begrensninger fordi mange har begrenset tilgang på areal for beite og grovfôrproduksjon. Ved planlagt tidlig sankning for å forebygge en forventet rovviltskade skal forvaltningsområdet for jerv prioriteres. Det skal legges vekt på områder med årvisse tap forvoldt av jerv.

Normal sankedato settes til 10. september for Trøndelag og 15. september for Møre og Romsdal. For å få tilskudd til tidlig sankning skal sankingen starte minimum ti dager før normal sankedato.

KONFLIKTDEMPENDE TILTAK

Rovviltnemnda vil prioritere gode tiltak for å bedre uttellingen av både skadefelling og ikke minst lisensfelling slik at en større andel av kvoten tas ut gjennom ordinær lisensfelling. Effektivisering av lisensfelling av jerv og bjørn samt styrking av kompetansen til kommunale og interkommunale skadefellingslag vil være et av de viktigste konfliktdempende tiltaket som rovviltnemnda ønsker å bruke midler til.

Gode kvalitetssikrede bestandsestimat vil også være konfliktdempende.

ANDRE ØKONOMISKE VIRKEMIDLER

Tilskuddsordningene Regionalt miljøprogram (RMP) og Spesielle miljøtiltak i landbruket (SMIL) er ordninger som kan samordnes/kombineres med tilskudd til skadeforebyggende tiltak mot rovviltskader i aktuelle områder.

Tilskudd til tiltak i beiteområdet skal bidra til god beitebruk gjennom infrastruktur i beiteområdene. Tilskuddet forvaltes av fylkesmennene.

SAMORDNET FORVALTNING AV JERVEBESTANDEN I MØRE OG ROMSDAL OG OPPLAND

Forvaltningsplanen foreslår å samordne forvaltningen av jervebestanden i de to fylkene i langt større grad enn i dag. Nemnda har som målsetting at det inngår samarbeidsavtale e.l. for en samordna forvaltning av jervebestanden i dette området (Reinheimen, Dovrefjell og Sunndalsfjella).

SKADEFELLING/SKADEFELLINGSLAG

Det er et mål at skadedyr skal tas ut så raskt og effektivt som mulig når det er fattet vedtak om felling. Fylkesmannen har i beitesesongen vakttelefon for rovvilt. Søknader om skadefelling og svar på søknader formidles muntlig for å korte ned saksbehandlingstiden. Det må søkes skriftlig i etterkant. Fylkesmannen gir et skriftlig svar på søknaden i etterkant.

Potensialet for mer effektiv felling av rovvilt er stort, men spesielt skadefelling på barmark er krevende. Kommunene blir oppfordra til å søke om konfliktdempende tiltaksmidler for å styrke kompetansen for skadefellingslaget. I områder med store rovviltsskader bør det etableres kommunale/interkommunale fellingslag som skal delta aktivt i forsøk på felling. Det er i utgangspunktet kommunenes eget ansvar å opprette skadefellingslag.

MINDRETALLSFORSLAGET

Arbeidet med forvaltningsplanen medførte noen mindretallsforslag som rovviltnemnda ønsker at høringsinstansene uttaler seg om. Disse er følgende:

- Forvaltningsområdet for jerv holdes uendret.
- Geografisk fordeling av det regionale bestandsmålet for jerv. Fylkesvise bestandsmålet for jerv blir 7 i Trøndelag og 3 ynglinger i Møre og Romsdal. Det fylkesvise bestandsmålet for jerv i Trøndelag fordeles med 3 ynglinger nord for E14 i Stjørdalsdalføret og 4 ynglinger sør for E14.
- Gaupe: Regionens bestandsmål på 12 familiegrupper fordeles med 8 familiegrupper i Trøndelag (4 familiegrupper nord for E14 i Stjørdalsdalføret og 4 familiegrupper sør for E14) og 4 familiegrupper i Møre og Romsdal.
- Kvotefri jakt på gaupe i Lierne og Røyrvik kommune.

Vurdering

Forslaget til forvaltningsplan omfatter artene ulv, bjørn, jerv og gaupe. Uttalelsen fra Tingvoll kommune vil omhandle arten gaupe. Tingvoll har hatt innslag av jerv, og utfordringen med jerv vil måtte kunne løses med lisensjakt. Forvaltningsområdet for bjørn omfatter ikke kommuner i Møre og Romsdal. Det er heller ikke et nasjonalt mål å etablere ynglinger av ulv i region 6.

Når det gjelder gaupe så foreslås ingen endringer mht forvaltningsområde i Møre og Romsdal. For Tingvoll kommune er det en stor skuffelse at vårt innspill om at Tingvollhalvøya ikke bør være en del av kvoteområdet ikke er tatt til følge! For Tingvoll kommune virker det meningsløst at Tingvollhalvøya skal være sammen med gamle Aure kommune, Halså, Rindal og Surnadal. Vi har i liten grad de samme gaupene som disse kommunene på grunn av fjordene rundt Tingvollhalvøya. Vi har felles område med Sunndal og hvis Tingvoll ikke får bli kvotefritt område,

burde kanskje Sunndal og Tingvoll kunne blitt et eget kvoteområde. Dette ville gitt en mye større mulighet for Tingvoll å kunne forvalte den bestanden vi har fått av gaupe de siste årene. Denne bestanden er betydelig større enn det forvaltningen har ment og vi har greid å dokumentere gjennom tradisjonell sporing på vinterføre. Tilbakemeldingene fra publikum om synsobservasjoner, sporobservasjoner og hjortevilt/sau tatt av gaupe har eksplodert de to siste årene. Enkelte uker har det vært opp til 3 synsobservasjoner med kryssing av veier og gaupene observeres ofte tett på bebyggelsen. Senest for et par uker siden var det ei gaupe som oppholdt seg over 20 min utenfor et bolighus og klatret opp på vedstabelen langs garasjeveggen.... Det ser ut som den naturlige skyheten påvirkes av at de blir lite jaktet på. Tirsdag 12 september var det en hjortejeger som fikk oppleve en gaupeunge som sto 10 m unna seg, mens hunngaupa kom smygende ned igjen og freste til ham på under 10 m avstand, mens gaupeungen trakk unna. Slik adferd kan nesten bare tilskrives at mennesket ikke oppleves som spesielt farlig i vår kommune

Tingvoll kommune hadde også Møre og Romsdals største tap av lam på beite i % med hele 18 % i fjor. Tapene året før var også større enn normalt. Alt dette kan sikkert ikke tilskrives Gaupa, men tapene av sau sammenfaller veldig med frekvensen av observasjoner av gaupe i kommunen de siste to årene. Det er bortimot sikkert at vi har hatt minimum 3 ynglinger i løpet av 2016 og 2017 (muligens 4) bare på Tingvollhalvøya, men ingen av disse er blitt «godkjent». Dette er liksom ikke i tråd med «arealkravet» som tidligere forskning har vist for gaupe, men vi har i Tingvoll et terreng som står mye mer på kant og det er en enorm tilgang på mat (hjort og delvis rådyr). Manglende kunnskap om gaupa sin arealbruk og levesett på Nord-Vestlandet er nok en viktig årsak. Vi prøver nå i Tingvoll gjennom et lokalt Gaupeovervåkingsprosjekt (innvilget midler fra Fylkesmannen) ved bruk av viltkamera (20 stk), å få dokumentert bl.a. ynglinger og hvor mange gauper vi kan ha i kommunen. Med dagens krav om sporing på snø kan det være vanskelig greie å følge de med så varierende snøforhold som vi har i Tingvoll. Derfor kan dokumentasjon gjennom viltkamera være en god måte å dokumentere på. Ulempen er at det er nokså ressurskrevende å bytte minnebrikker og batterier, men foreløpig har vi fått hjelp av privatpersoner som er interesserte i problemstillingene rundt rovvilt og sau. Allerede etter første skifte av minnebrikker på de 5 første kameraene hadde vi gaupe på film. Tingvoll har ikke noen tradisjon for å jakte på gaupe, slik at dette trenger jegerne litt tid til å tilegne seg. Dette medfører at så lenge vi har felles kvotejakt med kommunene Halså og Surnadal, så kommer de sannsynligvis til å felle gaupe før man greier det i Tingvoll. Dermed blir det ingen bestandsmessig effekt og ingen skadeforebyggende virkning for Tingvoll da det ikke er de samme gaupene som er nord-øst for Tingvollhalvøya. Dette har skjedd de siste årene og skaper en stor frustrasjon fra de som driver i med sau i Tingvoll.

Tingvoll stiller også store spørsmål med bestandsestimatene for gaupe i vårt fylke, spesielt ut i fra hvor mange gauper som har blitt felt sør for Tingvollfjorden i det kvotefrie området (Romsdalshalvøya). Kvotene er også veldig knyttet til antallet dokumenterte familiegrupper. Kriteriene for å få godkjent familiegrupper kan virke noe strenge, ut i fra at i våre områder er det mye mindre snøforhold og gaupene «trenger» ikke å gå sporene til hverandre for å spare energi. Et eksempel fra Tingvoll knyttet til dette med godkjenning av familiegruppe som strider mot fornuften, er sporregistreringen av mor med 3 unger som vi gjorde 6. mars 2016. Her var også SNO-lokale rovviltkontakt tilstede og var enig i at dette ikke var tvil om at det var ei gaupemor med 3 unger. Dette var da 6 dager for sent til å kunne godkjennes som en familiegruppe da sporing etter 1. mars ikke godkjennes! Tingvoll kommune har tro på at bruken

av viltkamera kan hjelpe på dette. Det er også mange privatpersoner som har skaffet seg slike kamera, og sannsynligheten for å fange familiegrupper på bilder/film er økende.

Hovedpoenget til Tingvoll er at vi må få lov til å høste av den stammen av gaupe vi har fått de senere årene. Det betyr at vi må få utnytte jaktperiodens lengde og ikke bli avspist med noen få dager, når kommunene med bedre snøforhold og større erfaring med gaupejakt kommer oss i forkjøpet. Hvis ikke Tingvoll blir tatt ut som kvotefritt område, så kan et alternativ være eget kvoteområde med Sunndal.

MINDRETALLETS FORSLAG:

Ut i fra forvaltningsområdets størrelse synes det fra Tingvoll sin side å være mest fornuftig ikke fordele ynglingene «fylkesvis». Et krav om dokumentasjon av 4 ynglinger i Møre og Romsdal kan enkelte år bli for «strengt» da vi ikke tror det blir lagt særlig innsats i å få dokumentert ynglinger i de kvotefrie områdene i Møre og Romsdal. Det kun i fylkets nordre del det er kvotejakt og det er der man er opptatt av å få dokumentert yngling for å få en så stor kvote som mulig. Skal man evt. fordele bør det kanskje være med 10 ynglinger i Trøndelag og 2 i Møre og Romsdal ut i fra arealstørrelse og gaupas utbredelse.

ANDRE KOMMENTARER

Under kap. II Fakta og utfordringer, pkt. 2.1 er bufenæringen i region 6 omtalt. Tingvoll kommune mener at også bufenæringens betydning i Møre og Romsdal må omtales på lik linje med Trøndelag. Sauens betydning som næring og som kulturarbeider der den pleier landskapet.

Økokommunevurdering:

Dersom innstillingen vedtas, vil denne saken ha

positiv	☐	<i>Evt. merknader:</i>
nøytral	☒	
negativ	☐	

effekt på kommunens arbeid som økokommune.

Vedlegg:

- 1 Tingvoll kommune ber om å bli tatt ut av kvoteområde for gaupe. Brev til rovviltneemnda datert 24.05.2017.
- 2 210617Høring til uttalelse - revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge (frist 22.09.2017)
- 3 Høringsutkast til revidert forvaltningsplan for rovvilt i region 6 Midt-Norge)

Rådmannens innstilling

Tingvoll kommune har følgende merknader til forslag til forvaltningsplan for rovdyr, merknadene er begrunnet under vurderinga i saksframlegget:

1. Tingvoll kommune må tas ut av kvoteområdet for gaupe, og betraktes på linje med kommunene sør for Tingvoll-fjorden som har fri jakt på gaupe under ordinær jakttid. Tingvoll-halvøya har en særegen stilling ut i fra geografi, store tap for saunæringa og rik tilgang på mat for gaupene (hjortevilt) som gjør at antallet gauper i Tingvoll blir for høyt.
2. Skulle ikke Tingvoll bli flyttet over til kvotefritt område, må kommunen få bli et eget kvoteområde, da gjerne sammen med Sunndal kommune som kommunen grenser til med fastland.
3. Tingvoll kommune ber om at Rovviltnemnda tar opp med overordna myndigheter instruksene og kravene rundt sporing av gaupe og bestandsestimering. Tingvoll mener at kunnskap fra tidligere forskning ikke er god nok for forholdene på kysten når gaupa etablerer seg i områder med bratte fjellsider, kupert terreng og rikelig med «mat».
4. Tingvoll kommune deler planens fokus på å kunne ta ut skadedyr raskt. Tingvoll mener likevel at man må ha mulighet til å gjennomføre uttak noe senere enn når selve skaden oppstår, slik at en har forhold for sporing på vinterføre. Skadefelling på barmark er vanskelig og ressurskrevende.

Behandling i Utviklingsutvalget - 22.09.2017

Det ble stemt over innstillingen, som ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Tingvoll kommune har følgende merknader til forslag til forvaltningsplan for rovdyr, merknadene er begrunnet under vurderinga i saksframlegget:

1. Tingvoll kommune må tas ut av kvoteområdet for gaupe, og betraktes på linje med kommunene sør for Tingvoll-fjorden som har fri jakt på gaupe under ordinær jakttid. Tingvoll-halvøya har en særegen stilling ut i fra geografi, store tap for saunæringa og rik tilgang på mat for gaupene (hjortevilt) som gjør at antallet gauper i Tingvoll blir for høyt.
2. Skulle ikke Tingvoll bli flyttet over til kvotefritt område, må kommunen få bli et eget kvoteområde, da gjerne sammen med Sunndal kommune som kommunen grenser til med fastland.
3. Tingvoll kommune ber om at Rovviltnemnda tar opp med overordna myndigheter instruksene og kravene rundt sporing av gaupe og bestandsestimering. Tingvoll mener at

kunnskap fra tidligere forskning ikke er god nok for forholdene på kysten når gaupa etablerer seg i områder med bratte fjellsider, kupert terreng og rikelig med «mat».

4. Tingvoll kommune deler planens fokus på å kunne ta ut skadedyr raskt. Tingvoll mener likevel at man må ha mulighet til å gjennomføre uttak noe senere enn når selve skaden oppstår, slik at en har forhold for sporing på vinterføre. Skadefelling på barmark er vanskelig og ressurskrevende.

